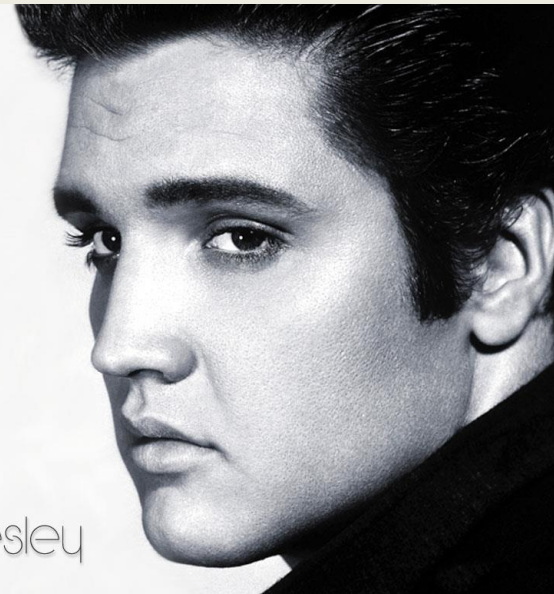

Massacultuur vermaak en verzet

Pop in de tweede helft van de
twintigste eeuw

H4

elvis presley

Massa & Massacultuur

- De grote hoop, de meerderheid
- De niet zelfdenkende en daardoor gemakkelijk te beïnvloeden meerderheid van het volk.
- De cultuur van de grote massa, onpersoonlijk en oppervlakkig.
- Wordt verspreid door massa media

Elementen die nodig zijn voor massacultuur

- Democratisering
- Emancipatie van het grote publiek
- Welvaart, koopkracht
- Massaproductie- reproductie
- Pluriforme samenleving
(Dat betekent dat er mensen met verschillende culturen, levensstijlen en religies naast elkaar leven)
- Communicatie en informatie media

Joe Rosenthal
Iwo Jima (einde WO II)

Edward Kienholz, Portable War Memorial, 1968

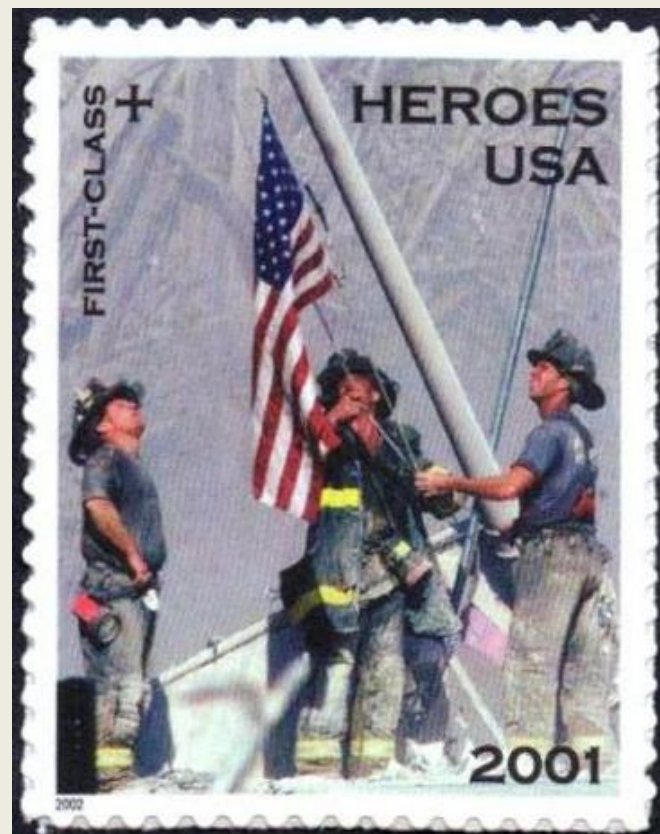
Kate Smith

Fotograaf
Thomas E. Franklin

Ontwerp voor monument

ABSTRACT EXPRESSIONISME

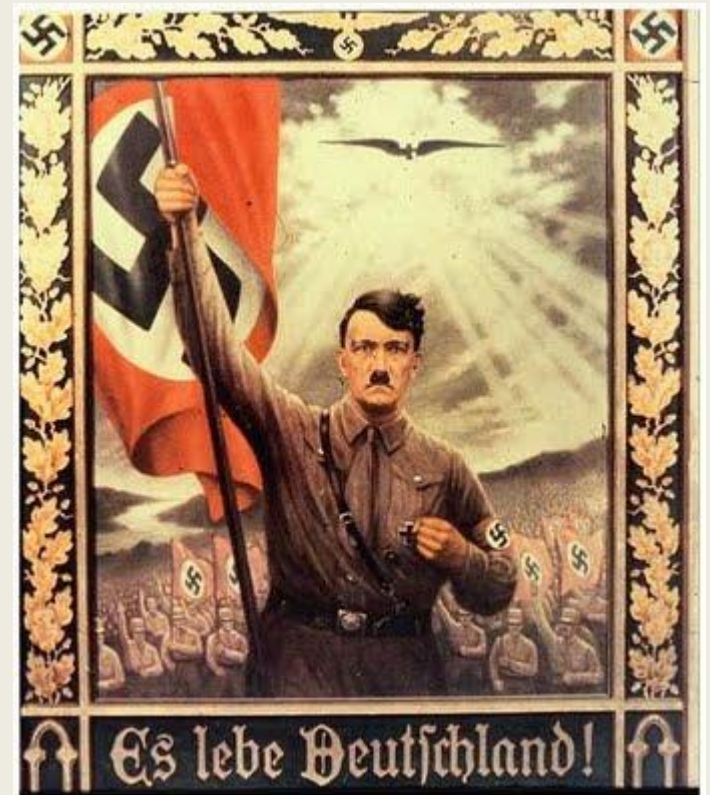
Gevluchte avant-gardekunstenaars

New-York verdrong Parijs als centrum van de moderne kunst.

Figuratieve kunst raakt uit de gratie (ivm sociaal-realisme van de nazi's en de sovjets)

Willem de Kooning, vlucht in 1926 naar New York

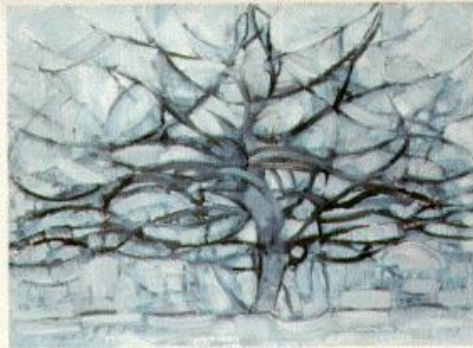

Elk Eber

Actie en Expressie blz 82-83

Abstract expressionisme

Voorbeelden; Mondriaan en het Bauhaus (zij werkten vanaf 1920 al abstract).
Afstand van de vooroorlogs idealisme over kunst en maatschappij.

Mondriaan

Het Bauhaus

Actie en Expressie blz 82-83

Jackson Pollock (1912-1956)

- Abstract expressionisme
- Action Painting, automatisme
- Geen van tevoren bepaalde betekenis. Die ontstond pas wanneer de kijker zich erin liet meeslepen.

Bebop

- Rauwe snelle jazz stijl.
- Ontstaat rond 1940.
- Veel improvisatie.
- Drums, bas, piano, saxofoon, trompet (kleine bezetting).
- Een van de eerste jongerencultuur.

Miles Davis

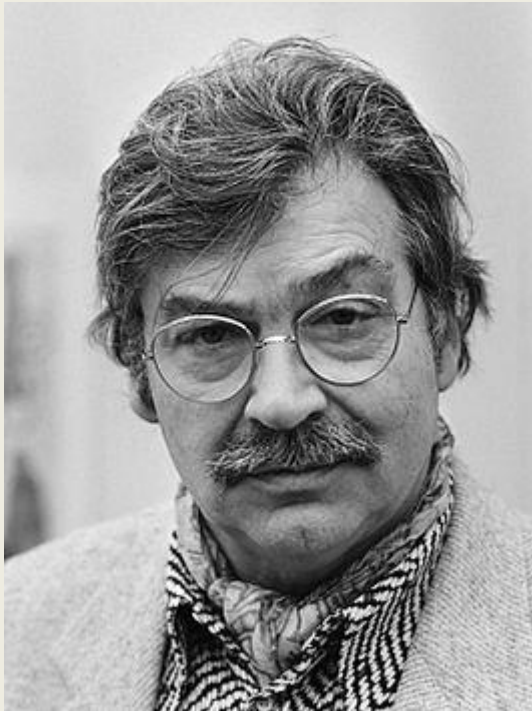

Charlie Parker

Actie en Expressie blz 82-83

COBRA

- 6 kunstenaars en dichters
- Kopenhagen, Brussel, Amsterdam
- Karel Appel(1921-2006)
- Inspiratiebronnen: primitieve kunst en kindertekeningen

Showtime blz 84-85

Musical

- Broadway New York
- Showballet
- Muziek
- Decor
- Verhaal is ondergeschikt

Musicalfilm en melodrama
Singin' in the rain

Showtime blz 84-85

West Side Story

Musical, dankzij televisie beleeft Broadway topjaren!

- 1957
- Moderne Romeo en Juliet
- Rebelse jongeren
- Componist Leonard Bernstein
- Choreograaf Jerome Robbins
- Verhaal wel belangrijk!

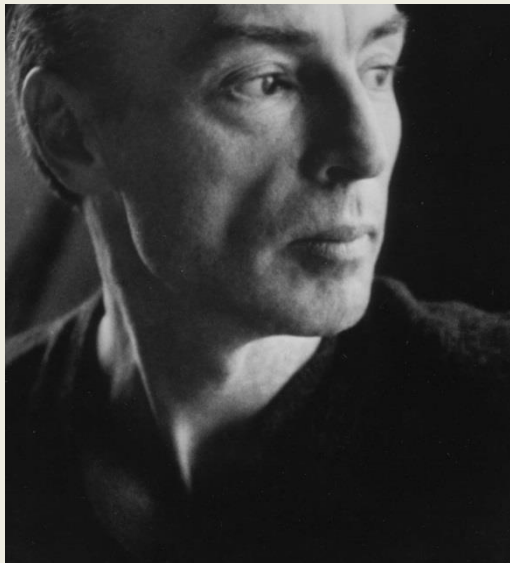
Fragment west side story

Showtime blz 84-85

George Balanchine (1904-1983)

Russische choreograaf

- Showdansen in musical
- Snel benenwerk
- Swingende heup en bekkenbewegingen
- Kenmerken van Russische volksdans en Jazz dans

Fragment Apollo van Balanchine

Fragment Agon van Balanchine

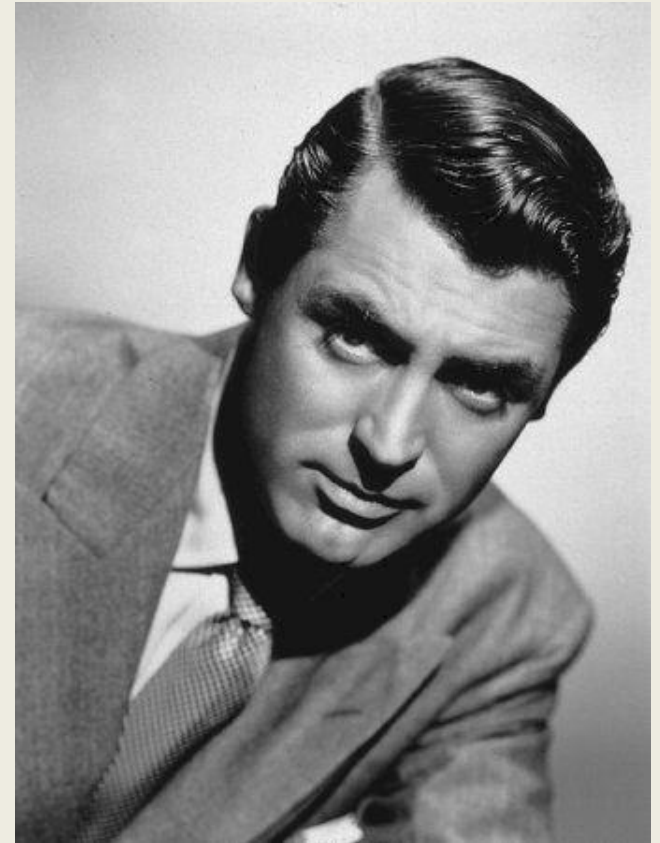
De macht van Hollywood 86-87

Studio system en production code.

- Niet te lang zoenen.
- Seks buiten beeld.
- Misdaad mag niet lonen.
- Religie mag niet bespot worden.

Marilyn Monroe (Norma Jeane Mortenson)

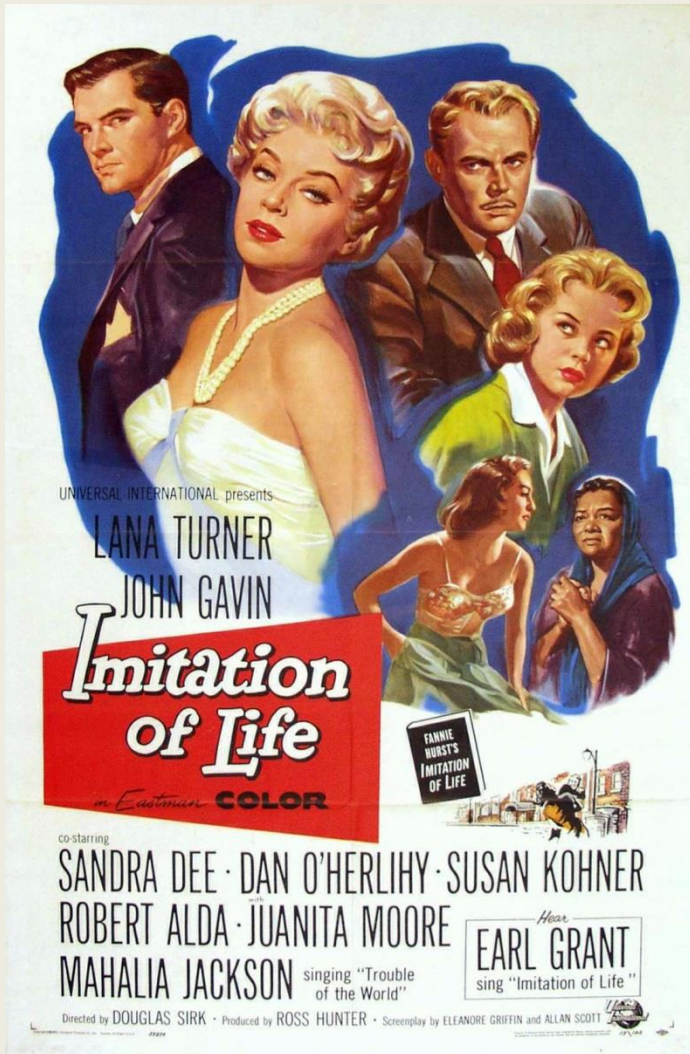

Cary Grant (Archibald Alexander Leach)

De macht van Hollywood 86-87

Douglas Sirk (1900-1987) melodrama

The imitation of life

Alfred Hitchcock (1899-1980) master of suspense

- Groot publiek
- Psycho (de douche scène)
- Publiek wordt actief betrokken.
- Camera speelt de hoofdrol.
- Suspense!
- Componist Bernard Hermann

[Fragment 'Psycho'](#)

De macht van Hollywood 86-87

Jean Luc Godard (1930)

Nouvelle vague (nieuwe golf)

A bout de souffle (ademloos 1959)

Geen scenario

Schetsmatig

Tijdsprongen

Chaotisch

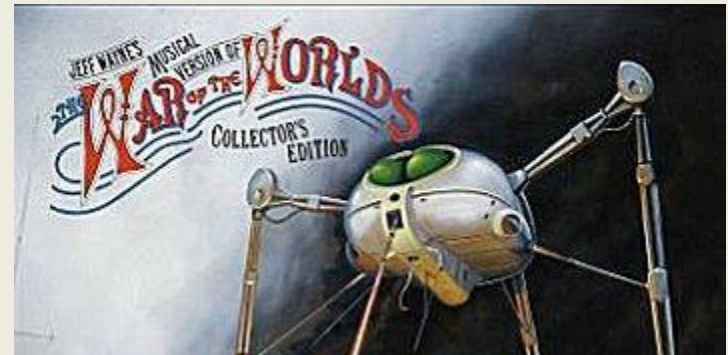
Acteurs spreken rechtstreeks tot de kijker

Radio en televisie 88-89

Orson Welles 1915-1985

War of the worlds

The New York Times.

Copyright, 1918, by The New York Times Company.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 31, 1938.

Radio Listeners in Panic, Taking War Drama as Fact

Many Flee Homes to Escape 'Gas Raid From Mars'—Phone Calls Swamp Police at Broadcast of Wells Fantasy

A wave of mass hysteria seized thousands of radio listeners throughout the nation between 8:15 and 9:30 o'clock last night when a broadcast of a dramatization of H. G. Wells's fantasy, "The War of the Worlds," led thousands to believe that an interplanetary conflict had started with invading Martians spreading wide death and destruction in New Jersey and New York.

and radio, stations here and in other cities of the United States and Canada asking advice on protective measures against the raids.

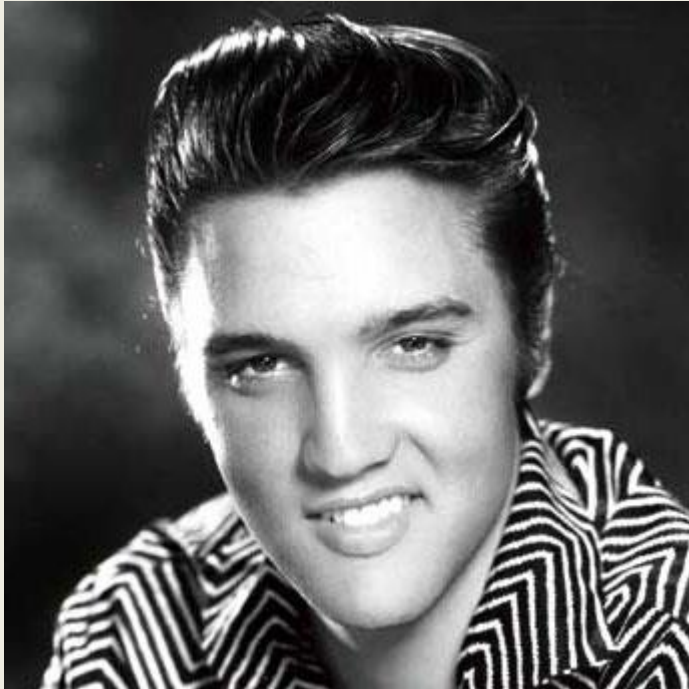
The program was produced by Mr. Welles and the Mercury Theatre on the Air over station WABC and the Columbia Broadcasting System's coast-to-coast network, from 8 to 9 o'clock.

The radio play, as presented, was to simulate a regular radio news

Radio en televisie 88-89

Elvis Presley (1935-1977)

Elvis Presley; A white boy who sounded black!
Rock `n Roll doorbreekt de barrière tussen witte en zwarte muziek.

That' All Right, Mama

Rock'n roll, blanke variant op [rhythm & blues](#) (zwarte dans en amusements muziek vermenging van blues en gospel)

Radio en televisie 88-89

Chuck Berry (1931)

Inspiratiebron voor de Beatles en de Rollingstones

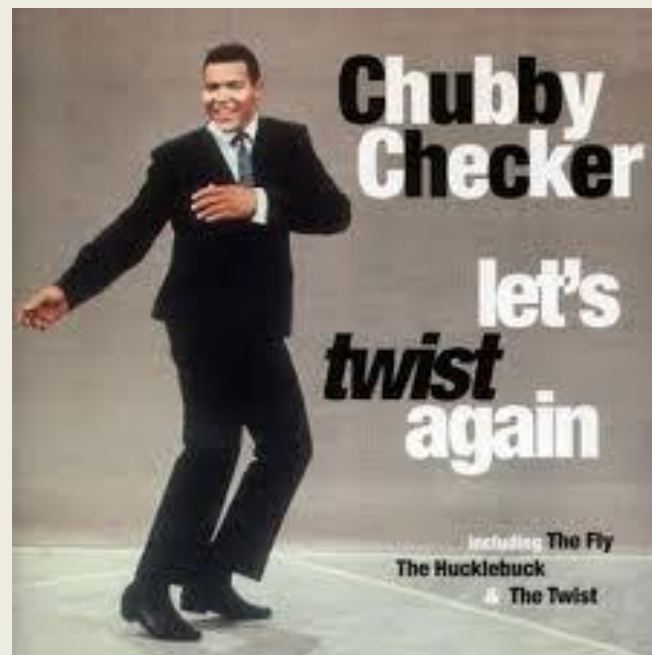

Radio en televisie 88-89

Chubby Checker

Twist

- Te sensueel
- Eerste dansrage

Soaps 90-91

One man's family

- Radio hoorspel
- Bedacht door zeepfabrikant
- 1932-1949 radio
- 1949-1959 televisie

RADIO PROGRAM

TUESDAY'S OUTSTANDING RADIO FEATURES

8:00 P. M.—WDR. Eddy Brown, violinist.
8:00 P. M.—WEN. Amateur Hour.
8:30 P. M.—WJZ. Lawrence Tibbett.
9:00 P. M.—WMCA. U. S. Navy Symphonic Orchestra.
9:30 P. M.—WEAF. Ed Wynn; Duchin Orch.

WEDNESDAY'S OUTSTANDING RADIO FEATURES

2:00 P. M.—WMCA and WNYC. New York Civic Symphony Orchestra.
3:00 P. M.—WABC. Kate Smith's Matinee, with Broadcast from Berne, Switzerland.
3:30 P. M.—WEAF. Woman's Radio Review—American Indian Music.
7:00 P. M.—WEAF. Pickens Sisters.
7:30 P. M.—WABC. The O'Neills.
8:00 P. M.—WEAF. Mary Pickford in "Trigger."
8:30 P. M.—WJZ. Lanny Ross.
8:30 P. M.—WABC. Broadway Varieties, with Everett Marshall.
9:00 P. M.—WJZ. Warden Lewis E. Lawes; Sing Sing Band.
9:00 P. M.—WABC. Nino Martini; Kostelanetz Orch.

9:30 P. M.—WABC. Jones Orchestra; Evan Evans, baritone.
10:00 P. M.—WEAF. Musical Comedy, "The Mikado," with John Barclay.
11:00 P. M.—WEAF. Christmas Carols.
12:00 MID.—WJZ. Vallee Orch.

9:00 P. M.—WEAF. Town Hall Tonight, with Fred Allen.
9:30 P. M.—WJZ. John Charles Thomas.
9:30 P. M.—WABC. Burns and Allen.
10:00 P. M.—WJZ. Induction of Elsie Janis as NBC Announcer.
10:00 P. M.—WABC. Byrd Expedition Broadcast—Christmas Program.
10:30 P. M.—WEAF. One Man's Family.
10:30 P. M.—WABC. Mary Eastman, Evan Evans; Barlow Orch.
11:00 P. M.—WJZ. Coleman Orch.
12:00 MID.—WEAF. Olsen Orch. and Ethel Shutta.
12:00 MID.—WMCA. Amateur Night in Harlem.

Soaps 90-91
Elke dag zeep

Irna Philips

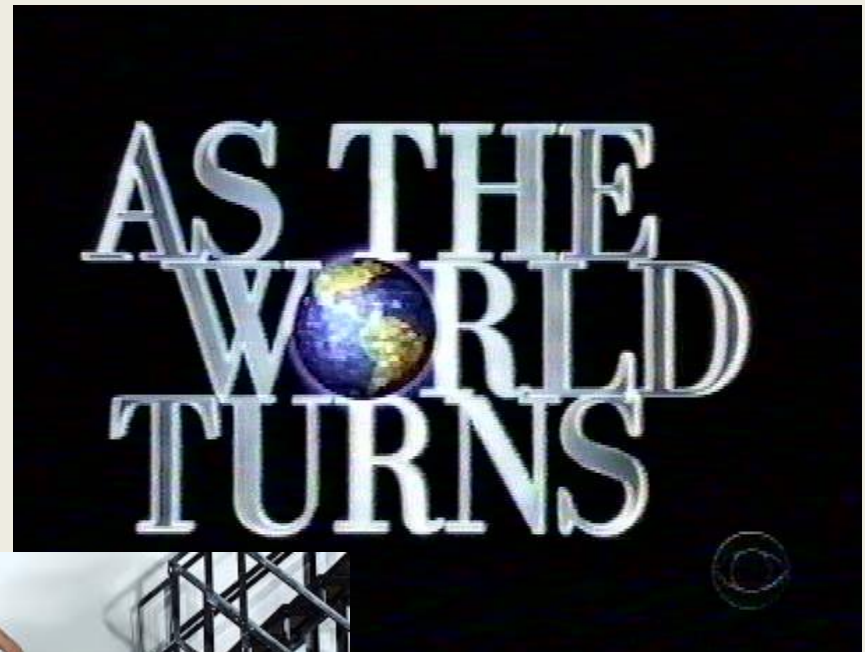
Oude bekende van de radio.

Standaard verhaallijnen

Geen echte hoofdpersonen (meestal 2 families)

Cliffhanger (hierna wordt het nog spannender!)

Gemakkelijk te volgen.

The American Dream 92-93

Populariteit Amerika

- Heldenrol bij de bevrijding
- Economische hulpprogramma's
- De koude oorlog

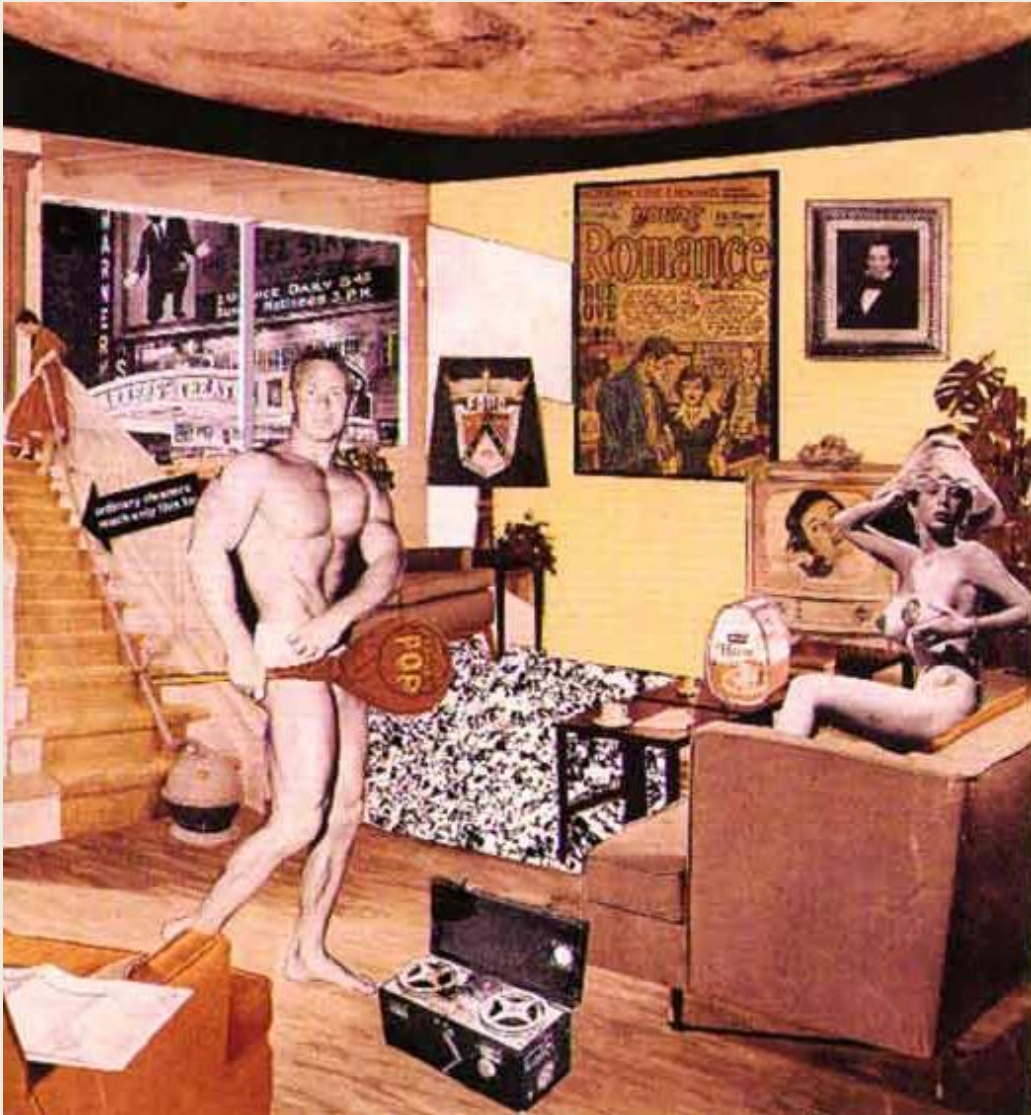

“De geautomatiseerde huishouding kan een nachtmerrie zijn voor de huisvrouw. Zij wenst niet te geloven dat zo’n ding haar werk kan overnemen.”

1955

The American Dream 92-93

*Just what is it that make's
today's homes so different, so
appealing.*

1956

Affiche voor de tentoonstelling :

This is tomorrow

Richard Hamilton, Britse
kunstenaar

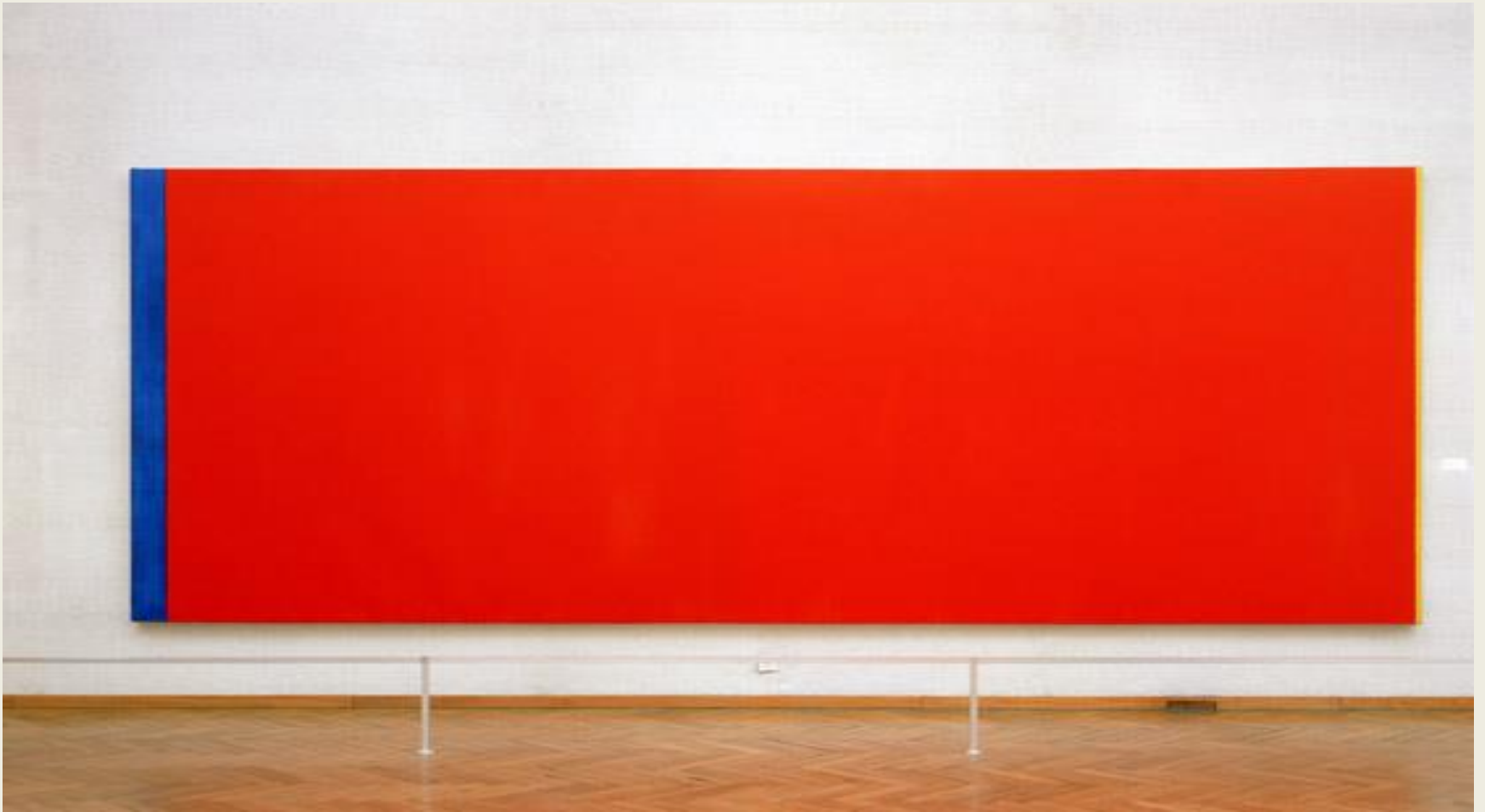
Hoe is Pop-art ontstaan?

- Een antwoord op de consumptie maatschappij.
- Er ontstaat een platte beeldcultuur, plaatjes vragen om aandacht.
- Door zoveel beeldmateriaal, verloor het zijn zeggingskracht.

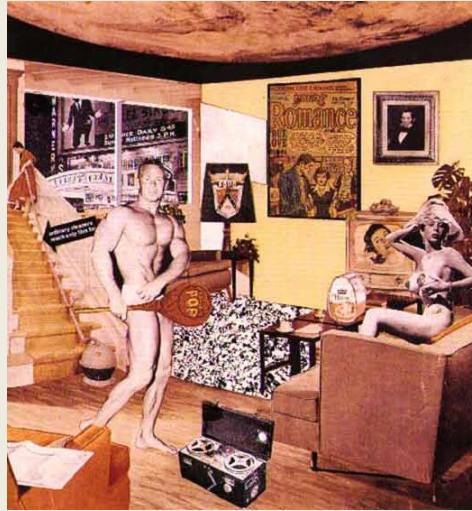
Pop art 94-95

Kunst voor de Elite

Barnett Newman; *'who's afraid of red, yellow and blue'*

Pop art 94-95

“Kunst moet dezelfde uitstraling hebben als een paar gympen of een rock 'n roll-plaat: populair, vluchtig, vervangbaar, goedkoop, in massa geproduceerd, jong, geestig, sexy, publiciteitsgeil, betoverend en Big Business.”

Richard Hamilton

Pop art 94-95

Andy Warhol, The factory

'Everybody will
be famous for
fifteen
minutes'

Pop art 94-95

Andy Warhol, The factory

Pop art 94-95

Roy Lichtenstein

Pop art 94-95

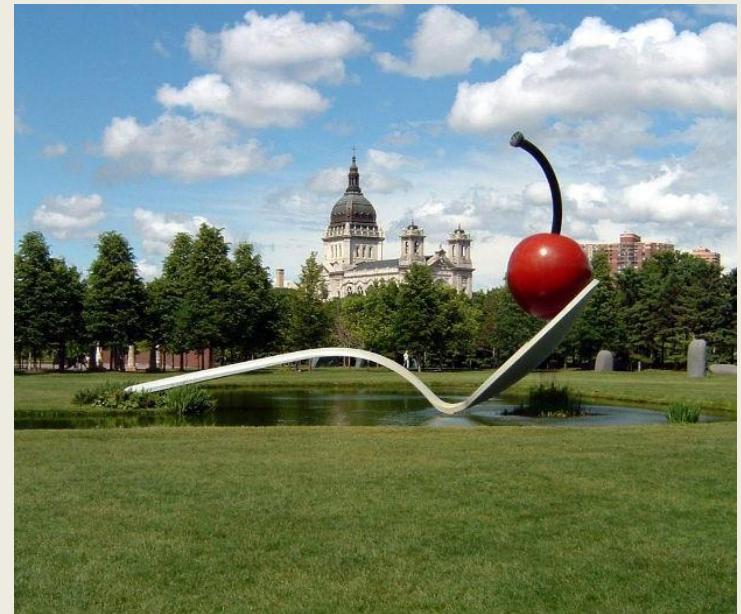
Claes Oldenburg

Pop art 94-95

Kenmerken pop art

- Persoonlijke zienswijze is ondergeschikt aan het gevonden voorbeeld: als individu telt de kunstenaar niet.
- Het kopiëren van afbeeldingen levert onderwerpen op die voor iedereen herkenbaar zijn.
- De geciteerde afbeeldingen ondergaan een vervreemding → collage, vergroting, herhaling, ander materiaal enz.

Pop art 94-95

Jasper Johns

Van een alledaags voorwerp wordt een schilderij gemaakt. Zien we een vlag of schilderij?

Pop art 94-95

Jasper Johns

Willem de Kooning:

“That son of a bitch; you could give him two Bérengers cans and he could sell them.”

Pop art 94-95

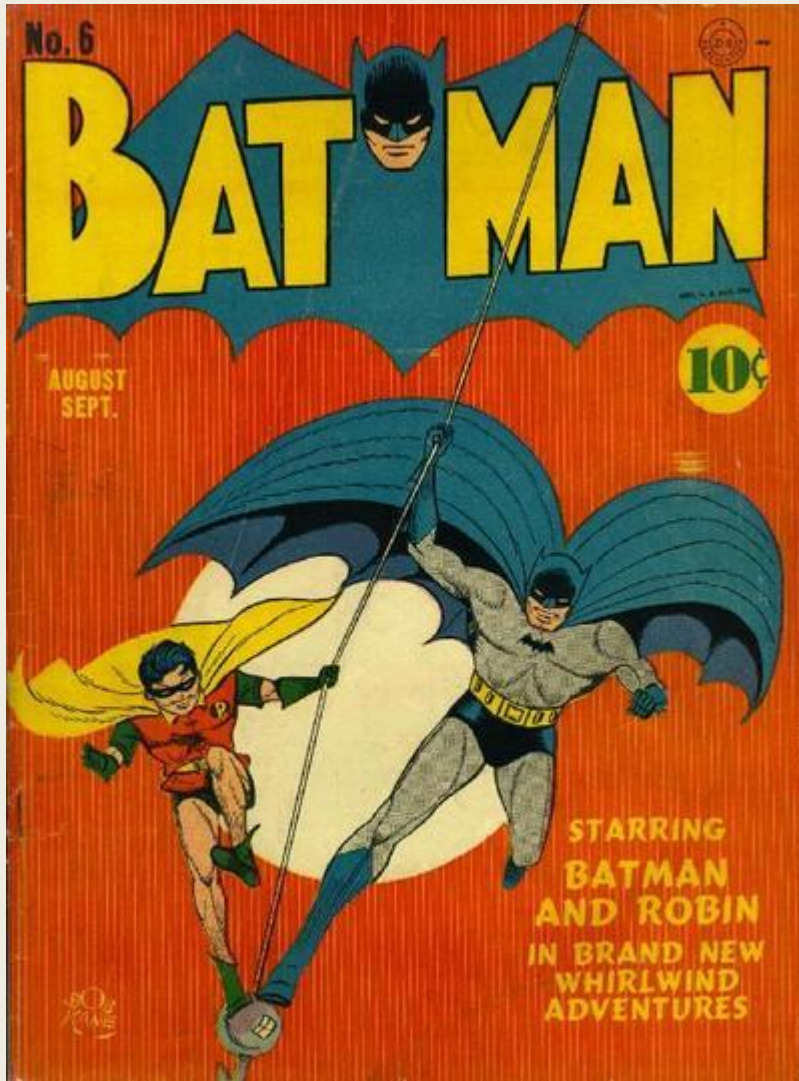
Jasper Johns

Het bierblikje is geen afval meer, maar duurzaam.

The American Dream 92-93

Batman

Filmpje

Absurd 96-97

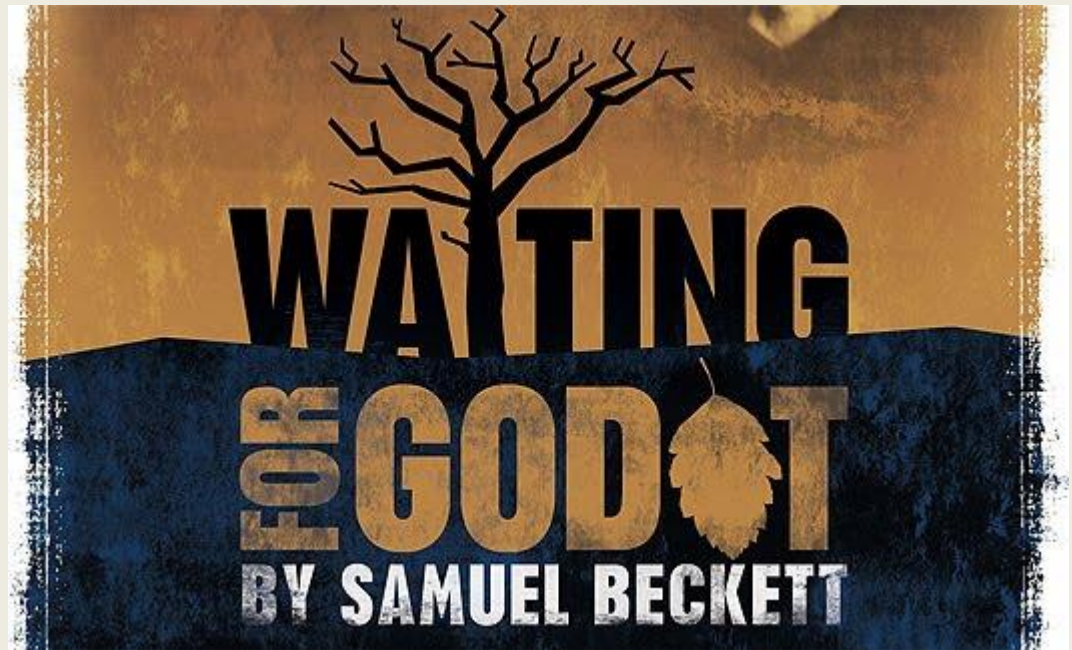
Europa

- Pop art staat voor vooruitgang, nieuwe en dynamische kunstproductie.
- Europese kunstenaars willen na WOII tijd voor herbezinning.

Is kunst nog wel belangrijk?

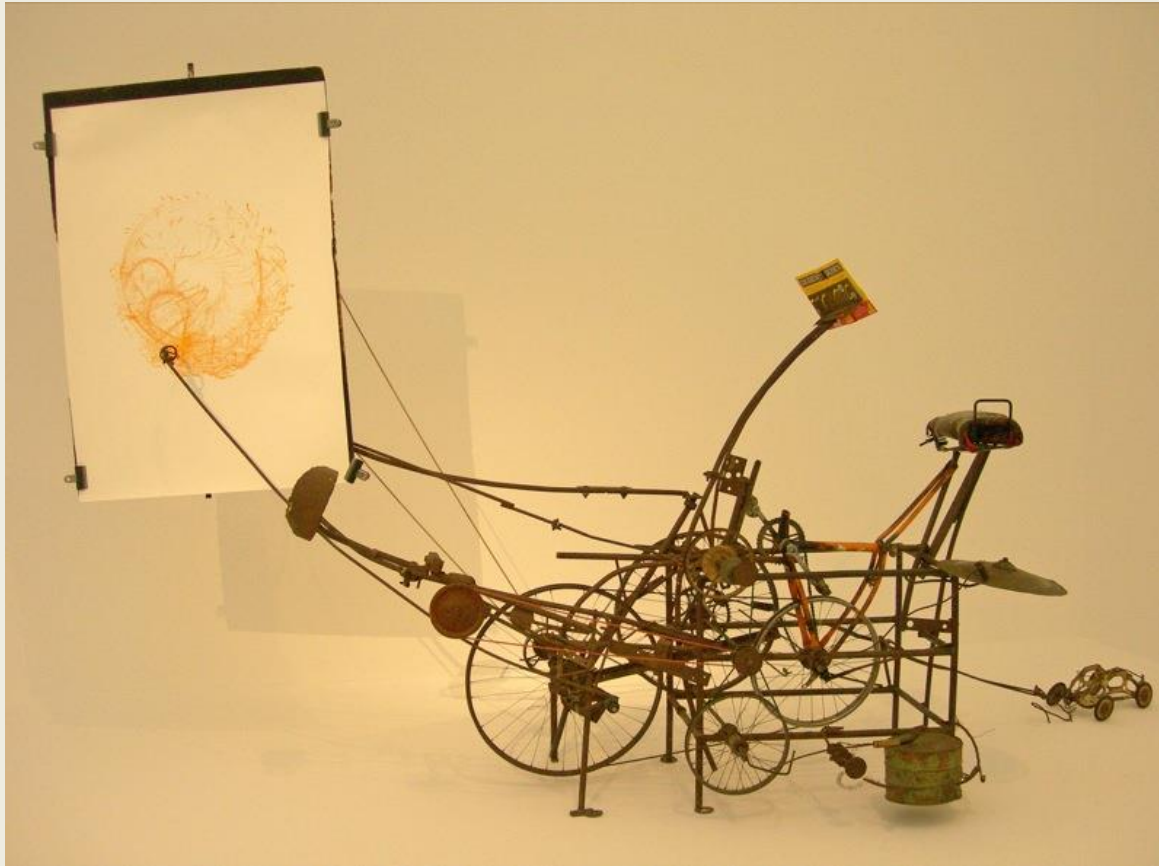
Moet kunst altijd verheffend zijn?

Moet kunst altijd ergens over gaan?

Absurd 96-97

Jean Tinguely, Nouveau Réaliste

Cyclo graveur

Absurd 96-97

Christo en Jeanne-Claude, Wrapped Reichstag

Eerste plan 1971, uitvoer 1995.
De discussie maakt het kunstproject al geslaagd.

Britse popmuziek 98-99

Beatles en Rolling Stones

Vaste basisbezetting: drums en drie gitaren.

De beatmuziek is nogal simpel, ongepolijst met eenvoudige, onschuldige teksten (i love you).

Invloeden van rock-'n-roll en blues zijn hoorbaar.

Opvallend kenmerk van deze beatbandjes is hun lange haar.

The Rolling Stones
Satisfaction

Britse popmuziek 98-99

Sgt Pepper's Lonely Hearts Club Band

De hoes, **Peter Blake**.

De plaat is kunst: *teksten staan afgedrukt, een symfonieorkest speelt mee, een veelheid aan stijlen, ongebruikelijke instrumenten (sitar, draaiorgel, melotron- voorloper van de synthesizer), fragmenten van alledaagse geluiden enz.*

Britse popmuziek 98-99

My generation, The Who

De strijd tegen de oudere generatie
(oud is ouder dan 25 jaar!!)
The Who verwoordt het generatieconflict in
'*My Generation*'.

'people try to put us down (talkin' bout' my generation)
just because we all get around (talkin' bout' my generation)
things they do look awful c c cold (talkin' bout' my generation)
i hope i die before i get old (talkin' bout my generation)

Love & peace 100-101

Antwoord op de Engelse invasie

- Einde jaren zestig keerpunt
- Hippië beweging
- Film Easy Rider, road movie (1969)

George Machiunas

 U.S.A. SURPASSES ALL THE GENOCIDE RECORDS!
KUBLAI KHAN MASSACRES 10% IN NEAR EAST
SPAIN MASSACRES 10% OF AMERICAN INDIANS
JOSEPH STALIN MASSACRES 5% OF RUSSIANS
NAZIS MASSACRE 5% OF OCCUPIED EUROPEANS AND 75% OF EUROPEAN JEWS
U.S.A. MASSACRES 6.5% OF SOUTH VIETNAMESE & 75% OF AMERICAN INDIANS
FOR CALCULATIONS & REFERENCES WRITE TO: P.O. BOX 180, NEW YORK, N.Y. 10013

Love & peace 100-101

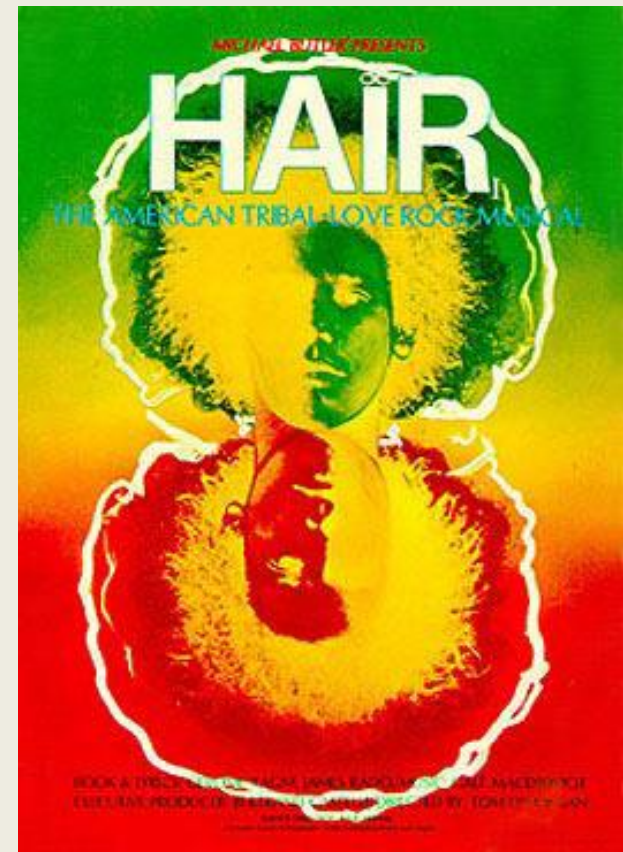
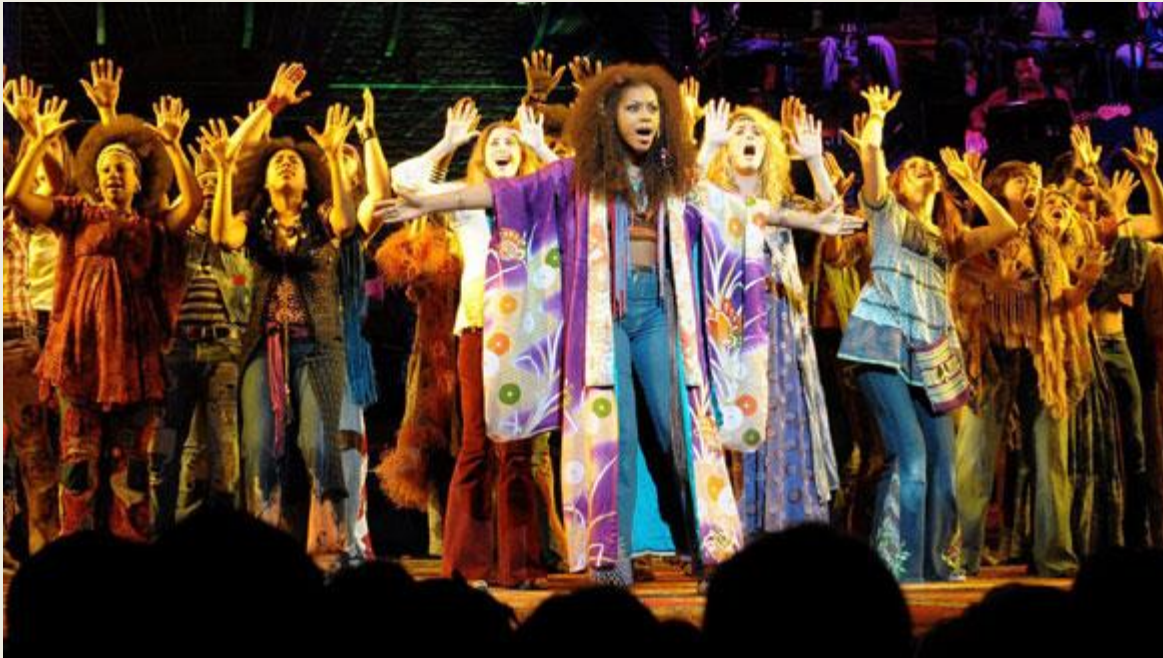
Hair James Rado en Gerome Ragni

Hippie-variant op West Side Story.

Generatieconflict

Schokkend voor het klassieke theater publiek.

De muziek is afgeleid van de rockmuziek.

Love & peace 100-101

Woodstock, Jimmi Hendrix

1969
Psychedelische rock
Star spangled banner

Theater voor iedereen 102-103

Pina Bausch, Blauwbaard 1977

- Tanz-theater-kunst
- Geen lineair verhaal
- Rennen, springen, vallen, kruipen etc.
- Herkenbare emoties.

Filmpje 1

Filmpje 2

Theater voor iedereen 102-103

Aktie tomaat 1969

Theater voor iedereen 102-103

Werktheater 1970-1987

Film camping

- Maatschappij kritisch.
- Iedereen gelijk.
- Spelen op locatie.

EEN FILM VAN HET WERKTEATER

Joop Admiraal Yolande Bertsch
Cas Enklaar Peter Faber
Frank Groothof Marja Kok
Hans Man in 't Veld Daria Mohr
Rense Rooyenda Devika Strooker
Shireen Strooker Herman Vinck
Heimart Woudenberg Olga Zuiderhoek
en vele anderen

Camerman Frans Bromet
Geluid Tom Tholen
Muziek Toots Thielemans
Productie regie montage Thijs Chanowski

Theater voor iedereen 102-103

Het speelhuis 1975, Piet Blom

Op de dansvloer 104-105

Soul, Supremes

- Zwarte popmuziek
- +/- 1965 (soul)
- Ontstaan uit gospel en rhythm & blues
- Blaasinstrumenten
- Motown (platenlabel)= bepalende factor
- 10 nr 1 noteringen in hitparade

Op de dansvloer

Funk, James Brown

- Rauwer dan de soul
- Bas en drums bepalen de groove (repeterende basis)
- Opzwevend ritme, funk = smerig

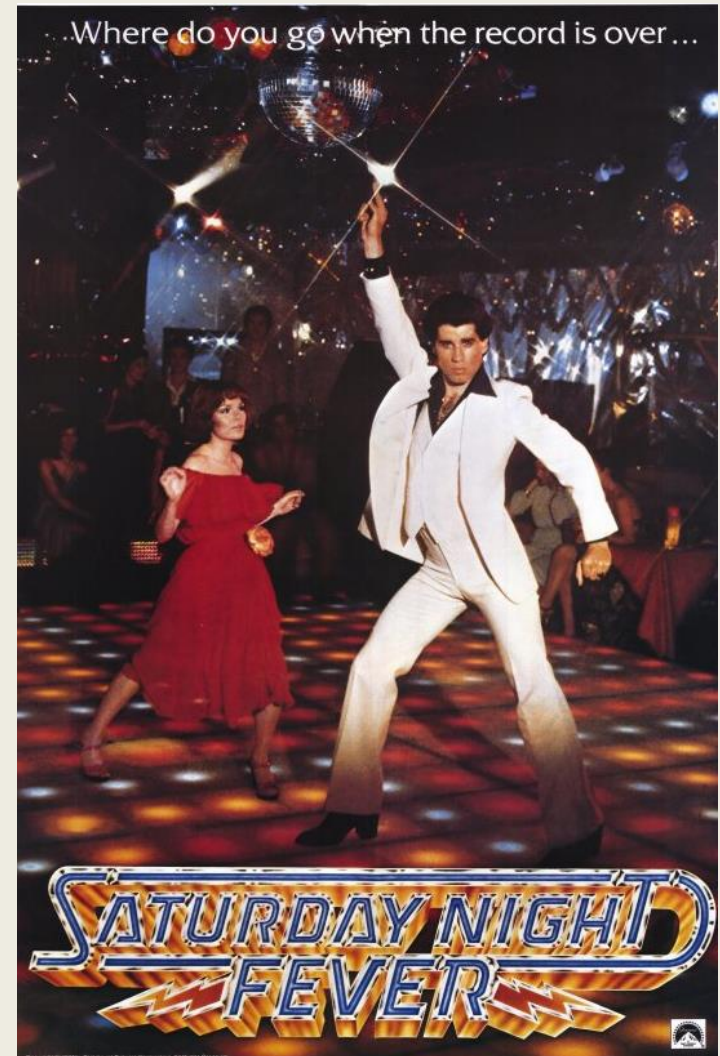

Say it loud, I'm black and I'm proud!

Op de dansvloer

Disco, Donna Summer

- Disco beat
- Basdrum op iedere tel van de maat

Symfonie of energie? 106-107

Symfonische rock, Queen

- A night at the opera
- Bohemian rhapsody
- Technische mogelijkheden van de geluidsstudio

Symfonie of energie? 106-107

Punk, Sex Pistols

“Voor de muziek van toen leek je eerst wel 10 jaar op het conservatorium te hebben moeten zitten. Punk schafte dat af en betekende een breuk met de toen gangbare ‘hogere’ muziek.”

- gitaren, drums en lef

God save the Queen
A fascist regime
They made you a moron
Potential H-bomb

God save the Queen
She ain't no human being
There is no future
In England's dreaming

Don't be told about what you want
Don't be told about what you need
No future, no future, no future for you

God save the Queen
We mean it, man
We love our Queen
God saves

Symfonie of energie? 106-107

Reggea, Bob Marley

- Jamaica
- Strakke ritmische bas, herhaald melodisch motief
- Benadrukken tweede helft van iedere tel.

